

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

DOI: 10.25140/2410-9576-2021-2(23)-62-70

УДК 33.05-044.372:616-036.21(477)

JEL Classification: E32, I15

Олена Гонтадоктор економічних наук, професор, професор кафедри туризму
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)E-mail: egonta@ukr.net. ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-6434-357X>**ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ У ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ
COVID-19 У РЕГІОНАХ УКРАЇНИ**

Анотація. У статті досліджено розвиток кризових ситуацій у період пандемії COVID-19 в регіонах України. Наведено основні причини виникнення кризових ситуацій у регіонах. Також проаналізовано зовнішні та внутрішні фактори, що спричиняють кризові ситуації, де основна увага приділена саме внутрішнім факторам, на які можна впливати та керувати ними, а саме: управлінські, ринкові та виробничі. Доведено, що попри різноманітність факторів, які можуть призвести до кризових ситуацій у регіонах, у більшості випадків є саме недоліки в регіональному управлінні. Проаналізовано структуру ВРП у формуванні ВВП, де виділено основні регіони, питома вага яких є найбільшою, а саме: Дніпропетровський, Донецький, Київський та Харківський регіони. Такі регіони характеризуються промисловою діяльністю. У статті також проаналізовано обсяг реалізованої промислової продукції досліджених регіонів та спрогнозовано їхнє значення на майбутній період. Доведено, що вчасно впроваджені антикризові заходи, спрямовані на збереження та розвиток промислової діяльності в регіонах, дають можливість попередити кризові ситуації.

Ключові слова: регіон; кризові ситуації; запобігання; розвиток; промисловість.

Рис.: 3. Табл.: 2. Бібл.: 22.

Постановка проблеми. Аналіз вітчизняних та закордонних наукових праць щодо дослідження та розвитку кризових ситуацій дозволяє дійти висновку про неоднозначність підходів до трактування причин виникнення таких ситуацій на різних рівнях управління. На наш погляд, для того щоб повніше представити всі можливі на сьогодні причини виникнення кризових ситуацій необхідно почати з найбільш поширених. Тому треба зазначити, що, з одного боку, регіон є невід'ємним елементом економічних процесів, а з іншого боку, регіон – це окрема економічна одиниця, окрема економічна система.

Причини виникнення кризових ситуацій можна поділити на об'єктивні та суб'єктивні, або на зовнішні та внутрішні. Зовнішні фактори доцільно диференціювати від середовища виникнення (міжнародні відносини, інвестиції, політика тощо), а внутрішні фактори залежно від впливу (демографія, освіта, медицина, інновації, технології тощо.).

Державні органи влади витрачають значні кошти на запобігання кризовим ситуаціям, оскільки це в компетенції менеджменту уряду. При цьому місцева влада витрачає кошти саме на ліквідацію цих ситуацій. Тому основним завданням сьогодення залишається проведення якісного аналізу кризових ситуацій у регіонах з метою їх подальшого запобігання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Актуальність теми цього дослідження підтверджується його висвітленням у наукових працях таких науковців, як: О. Барановський [1], Н. Богдан [2], Л. Гриневич [3], А. Даніленко [4],

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Я. Жаліло [5], М. Кизим [6], Т. Клебанова [7], Н. Кондратенко [8], Т. Ляшенко [9], О. Полякова [10], О. Резнікова [11], І. Стрельченко [12], А. Ткаченко [13], Е. Файншмидт [14], Т. Фасіх [15], О. Філатова [16], А. Чухно [17] та інші. Однак за результатами аналізу наукових робіт, присвячених проблемам розвитку кризових ситуацій вітчизняної та зарубіжної науки, можна зробити висновок, що їхні автори здійснюють аналіз внутрішніх та зовнішніх факторів, що характеризують розвиток регіонів, як констатацію подій, що вже відбулася, проте обґрунтуванню необхідності запобігання кризовим ситуаціям шляхом використання сучасного модельного базису приділялося недостатньої уваги.

Виділення недосліджених частин загальної потреби. Проте, враховуючи динамічний розвиток регіонів України, постійно змінну економічну ситуацію, особливо зараз, в період пандемії COVID-19, актуальними залишаються питання аналізу її наслідків для розвитку окремих територій країни.

Мета статті. Враховуючи актуальність теми публікації та необхідність більш детального дослідження проблем розвитку кризових ситуацій, метою написання цієї роботи є аналіз тенденцій розвитку кризи в регіонах.

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день існує велика кількість причин виникнення кризових ситуацій в регіонах. До основних з них належать такі:

- перевищення раціональних норм техногенного навантаження території при розміщенні об'єктів, що призводить до погіршення екосистеми регіонів;
- зміни в демографічній ситуації, які призводять до депопуляції населення, погіршення генофонду регіонів та країни загалом;
- падіння виробництва в сферах спеціалізації регіону;
- зростання рівня безробіття;
- поява у регіонах біженців, переселенців та іноземних робітників;
- високий і постійно зростаючий рівень залежності промислового комплексу;
- низька забезпеченість власними фінансовими ресурсами;
- низька забезпеченість об'єктами інфраструктури, що обмежує можливість подальшого розвитку тощо.

У глибинних причинах кризи лежить багато різних факторів. Дані фактори можна розділити на дві основні групи: зовнішні (не залежні від функціонування регіону) та внутрішні (залежні від його соціально-економічного розвитку та специфіки). Особливий інтерес, на наш погляд, представляють саме внутрішні фактори, на які можна впливати та керувати ними, а саме:

- управлінські, до яких можемо віднести низький рівень знань та переважання власних інтересів над громадськими представниками регіональної влади;
- ринкові, до яких можемо віднести низьку конкурентоспроможність регіональних послуг і продукції, а також відсутність інновацій;
- виробничі, до яких можемо віднести високі енерговитрати, низьку продуктивність праці та відсутність інвестування.

Незважаючи на різноманітність факторів, які можуть призвести до кризових ситуацій у регіонах, у більшості випадків є саме недоліки в регіональному управлінні. Саме неефективність регіонального управління є найбільш

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

характерною для сучасних регіонів проблемою, що перешкоджає їх ефективному функціонуванню в умовах сучасних ринкових відносин. Адже кризові ситуації відбиваються саме на показниках ефективності у вигляді ВВП. Зменшення ВВП сигналізує про те, що на економіку, виробничу сферу країни треба звернути найпильнішу увагу, оскільки, ймовірно, йдеться про падіння виробництва, скорочення робочих місць, доходів населення. Ця проблема обумовлена обмеженістю та незакінченістю впровадження реформ, пов'язаних з політикою децентралізації [18-19]; відсутність стратегії соціально-економічного розвитку регіонів; низькою кваліфікацією та недосвідченістю представників регіональних та місцевих органів влади; низьким рівнем відповідальності керівників регіонів перед населенням за наслідок прийнятих рішень.

Це також підтвердила і кризова ситуація, яка виникла в період пандемії COVID-19 (2019-2020 роки) [20]. Криза насамперед «вдарила» по регіонах, які складають найбільшу питому вагу ВРП у формуванні ВВП. Для цього в роботі проаналізовано показники валового регіонального продукту і встановлено питому вагу кожного з регіонів у формуванні ВВП у 2020 році (рис. 1) [21].

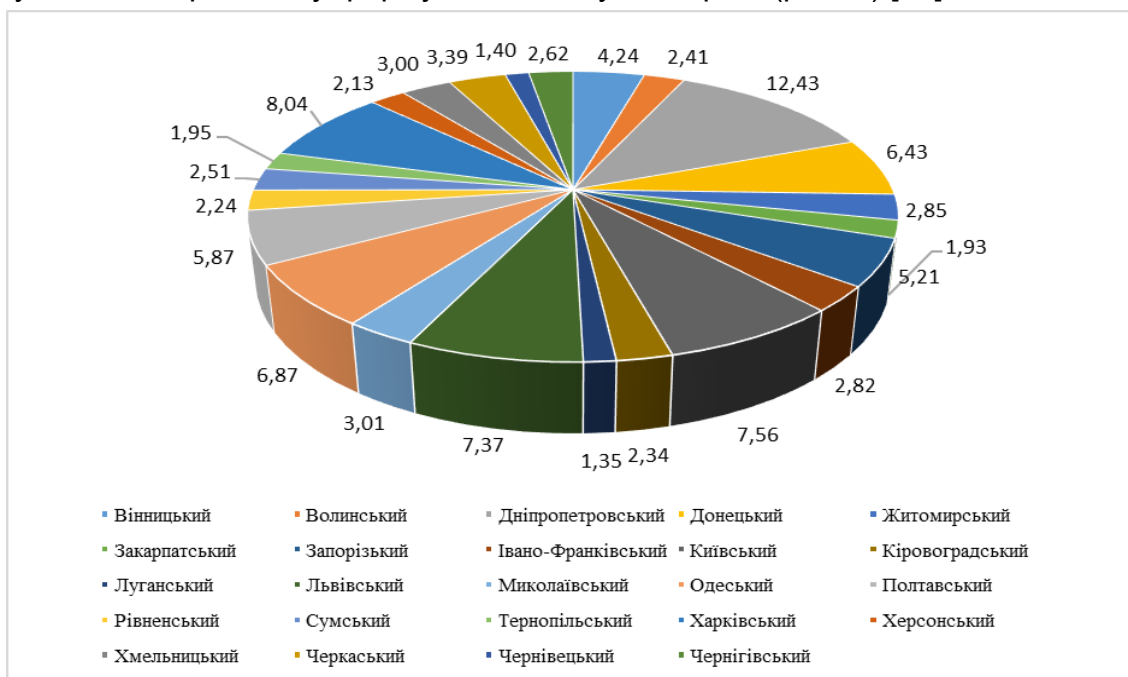

Рис. 1. Структура регіонів у формуванні ВВП країни за 2020 рік

Серед представлених значень на рис. 1 найбільший відсоток у формуванні ВВП за показниками ВРП складають Дніпропетровський, Донецький, Київський та Харківський регіони. Саме ці регіони характеризуються промисловою діяльністю, яка постраждала в період кризи, викликаної пандемією.

Таким чином, розглянемо більш детально за дослідженими вище регіонами обсяг реалізованої промислової продукції за 2015-2020 роки, а також спрогнозуємо тренд показників обсягу на 2023 рік.

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Таблиця 1

Обсяг реалізованої промислової продукції, млн грн

Рік	Дніпропетровський	Донецький	Київський	Харківський
2015	289142,3	170336,9	68651,1	102115,5
2016	324367,5	207935,4	82596,1	130771,3
2017	417904,2	258684,7	94319,1	166609,2
2018	481481,4	311993,2	114297,4	190358,2
2019	454124,0	283946,0	120769,8	185639,2
2020	427668,5	255848,7	125836,8	175687,7

Аналіз обсягу реалізованої промислової продукції, наведеної в таблиці 1, показав зростання в кожному з досліджених регіонів з 2015 по 2019 рік та стрімке падіння саме в період кризи наприкінці 2020 року. Вважаємо, що вчасно впроваджені антикризові заходи, спрямовані на збереження та розвиток промислової діяльності в регіонах дали б керівництву уряду попередити кризові ситуації.

Таким чином, пропонуємо визначити прогностичні показники обсягу реалізованої промислової продукції на кінець 2023 року, для завчасного запровадження антикризових заходів. На сьогодні науковцями для визначення прогностичного значення показників значного поширення набули трендові та адаптивні моделі [22]. За допомогою трендових моделей можна зробити прогноз на майбутній проміжок часу, у цьому випадку на 2023 рік. Визначення прогнозу на основі часового ряду відноситься до одновимірним методів, що ґрунтується на методах екстраполяції, тобто дає можливість продовження на майбутнє тенденції, що спостерігалася в минулому. При такому підході передбачається, що прогнозований показник формується під впливом великої кількості факторів, виділити які або неможливо, або щодо яких відсутня інформація.

Використання такого методу передбачає побудову значної кількості трендів для абсолютного показника (або відносного, у випадку неможливості визначення його абсолютних складових), що розраховується. Отже, результати вибору рівнянь та визначення показників для розрахунку прогнозу обсягів промислової продукції наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Результати прогнозування обсягу реалізованої промислової продукції на 2023 рік

Регіон	Рівняння тренду	R ²
Дніпропетровський	$y = 101441 \ln(x) + 287880$	0,7883
Донецький	$y = 65489 \ln(x) + 176313$	0,7134
Київський	$y = 66750x^{0,3574}$	0,9773
Харківський	$y = 49251 \ln(x) + 104524$	0,8787

Однак, з метою ілюстрації застосування трендового аналізу доцільно навести приклад побудови тренду у графічному вигляді, з відповідним рівнянням та показником R². Так, обсяг реалізованої промислової продукції в Київському регіоні визначається так (рис. 2):

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

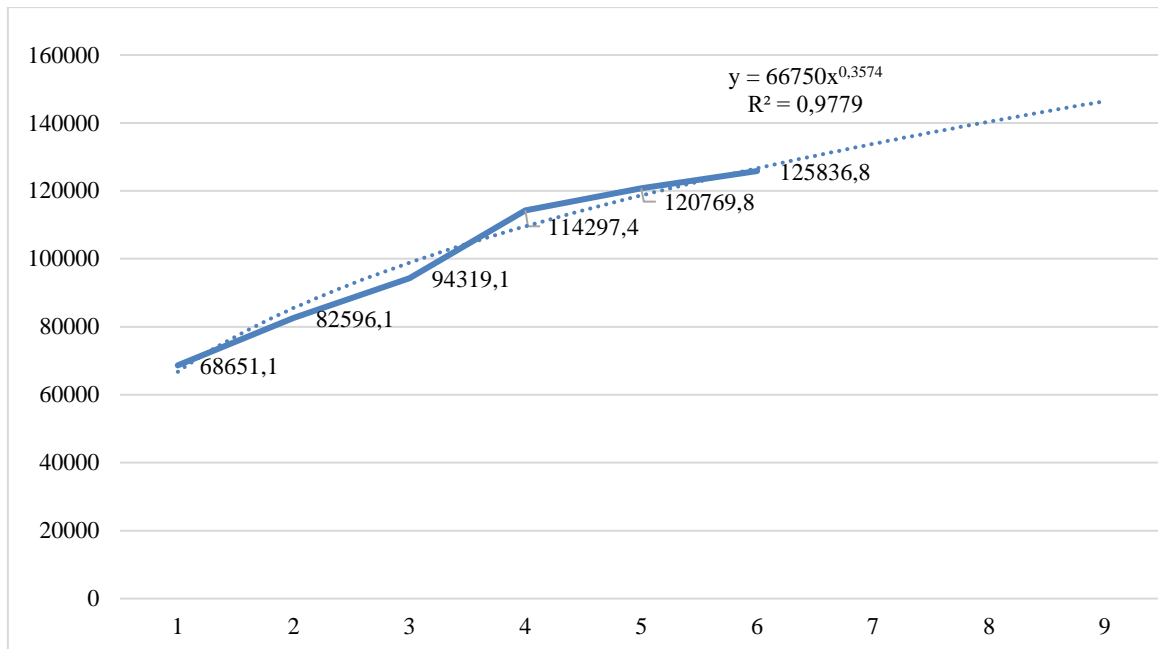

Рис. 2. Тренд для визначення обсягу реалізованої промислової продукції для Київського регіону

У табл. 2 представлені ступеневі, експоненціальні та логарифмічні залежності, де параметр апроксимації R^2 є найбільшим, що говорить про адекватність застосування моделі. Таким чином, на рис. 3 представлено значення обсягу реалізованої промислової продукції в період кризових ситуацій (пандемії COVID-19), а також можливі прогностичні значення обсягу на 2023 рік.

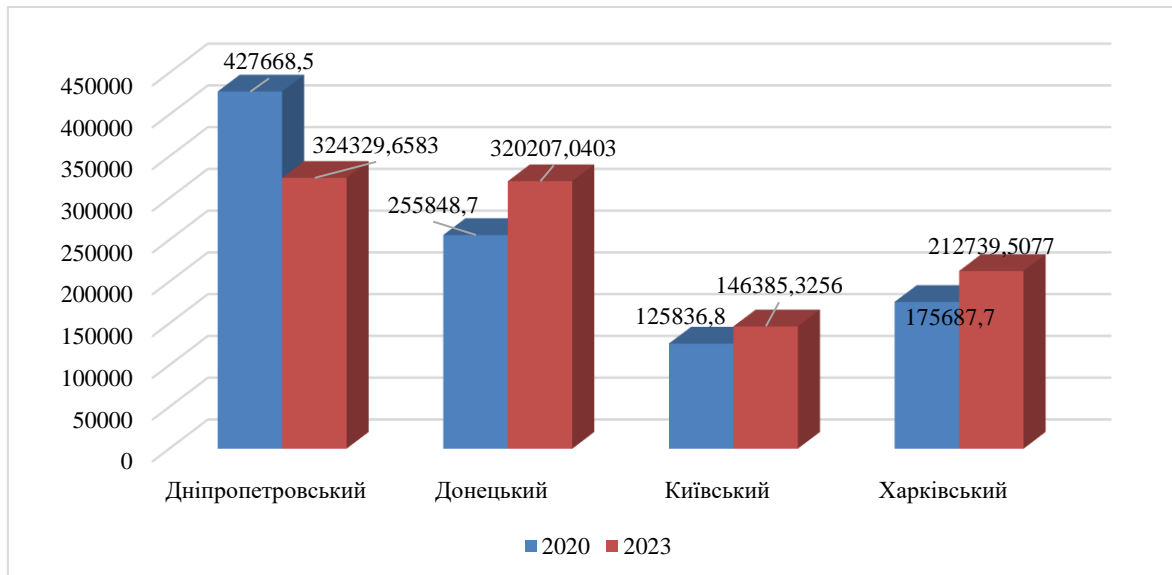

Рис. 3. Фактичні та прогностичні значення обсягу реалізованої промислової продукції за регіонами, млн грн

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Результати прогнозування показують, що у 2023 році планується зростання обсягів промислової продукції в Дніпропетровському, Донецькому, Київському та Харківському регіонах, однак, враховуючи вплив можливих зовнішніх та внутрішніх факторів, це може призвести до падіння обсягів, що сформує появу нових кризових ситуацій. Тому керівництву регіону необхідно вчасно впроваджувати заходи, спрямовані на попередження таких ситуацій.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, вважаємо, що заходи, направлені на попередження кризових ситуацій в регіонах, на наш погляд, повинні бути пов'язані з внутрішньою стратегією розвитку регіону і бути їх основою. Дослідження негативних факторів, що призводять виникнення таких ситуацій, сприяє проведенню кількісного та якісного аналізу ступеня їхнього впливу на попередження криз. При такому підході також слід звертати особливу увагу й на специфіку регіонів та розвиток їхнього потенціалу.

Список використаних джерел:

1. Барановський О. І. Сутність і різновиди фінансових криз / О. І. Барановський // Фінанси України. – 2009. – № 5. – С. 3-21.
2. Богдан Н. М. Система розвитку регіону : узгодження економічних інтересів: Монографія / Наталія Миколаївна Богдан. – Х. : Монограф, 2018. – 366 с.
3. Гриневич Л. В. Наукові аспекти цілепокладання регіонального розвитку як складової територіального брендингу / Л. В. Гриневич, Н. В. Белікова, М. Л. Беккер // Бізнес Інформ. – 2021. – № 1. – С. 327-333.
4. Даніленко А. І. Ризики та перспективи розвитку України у період посткризового відновлення : монографія / А. І. Даніленко, В. В. Зімовець, В. І. Сіденко [та ін.]. – К. : Ін-т економіки та прогнозів., 2012. – 348 с.
5. Україна після коронакризи – шлях одужання / Жаліло Я. А., Базиліук, Я. Б., Ковалівська, С. В., Коломиєць, О. О. та ін.; Національний інститут стратегічних досліджень. – К. : НІСД, 2020. – 304 с.
6. Кизим М. О. Аналіз сучасної практики розробки стратегій регіонального розвитку в Україні на основі проблемно-орієнтованого підходу / М. О. Кизим, Н. В. Белікова, М. Л. Беккер // Бізнес Інформ. – 2020. – № 8. – С. 88-95.
7. Сценарные модели сбалансированного социально-экономического развития регионов : монография / Т. С. Клебанова, О. В. Мозенков, Л. С. Гурьянова, Л. А. Чаговец, А. С. Ястребова, О. В. Никифорова. – Бердянск : Ткачук А. В., 2013. – 327 с.
8. Кондратенко Н. О. Проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку регіонів України / Н. О. Кондратенко, О. М. Красносова, В. В. Папп // Бізнес Інформ. – 2022. – № 1. – С. 198-204.
9. Ляшенко Т. М. Криза розподілу в сучасному світі: тенденції та наслідки / Т. М. Ляшенко // Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. – 2021. – Вип. 3(51). – С. 37-43.
10. Полякова О. Ю. Оцінка стійкості економік під час світової економічної кризи [Електронний ресурс] / О. Ю. Полякова, Н. Л. Чернова // Сучасні проблеми моделювання соціально-економічних систем. Матеріали XII міжнародної науково-практичної конференції 09-10 квітня 2020 р. Мультимедійне наук. електрон. вид. Братислава – Х. : ВШЕМ – ХНЕУ ім. С. Кузнеця. – Режим доступу: <http://mpsesm.org/book/2020/thesis02-885.html#thesis02-885>

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

11. Організація системи забезпечення національної стійкості на регіональному і місцевому рівнях : аналіт. доп. / [Резнікова О. О., Войтовський К. Є. Лепіхов А. В.] ; за заг. ред. О. О. Резнікової. – К. : НІСД, 2021. – 140 с.
12. Моделювання процесу поширення кризи між країнами з різним рівнем соціально-економічного розвитку / І. Стрельченко, А. Матвійчук, С. Ващаєв, Г. Великоіваненко // Матеріали семінару CEUR. – 2019. – Т. 2393. – С. 485-496.
13. Tkachenko A. M. Crisis: essence, classification and causes / A. M. Tkachenko // Theoretical and practical aspects of the economy and intellectual property. – 2013. – № 1, Т. 1. – С. 122-126.
14. Fasih T. The Impact of COVID-19 on Labor Market Outcomes: Lessons from Past Economic Crises [Electronic resource] / T. Fasih, H. A. Patrinos, M. N. Shafiq // World Bank Blogs. World Bank, Washington, DC, 2020. – Assessed mode: <https://blogs.worldbank.org/education/impact-covid-19-labor-market-outcomes-lessons-past-economic-crises>.
15. Faynshmydt E. A. Crisis management [Electronic resource] / E. A. Faynshmydt. – Assessed mode: <http://ccaf.ru/wp-content/uploads/2013/05/E-A-Файншмидт-Кризис-менеджмент.2014.pdf>.
16. Filatova O. M. Crisis management of the economy: historical and economic aspect / O. M. Filatova // Problems and prospects of development of cooperation Between countries of Eastern Europe southeastern within the Black Sea economic cooperation and GUAM, 2009.
17. Чухно А. А. Сучасна фінансово-економічна криза: природа, шляхи і методи її подолання / А. А. Чухно // Економіка України. – 2010. – № 1. – С. 4-18.
18. Реформа децентралізації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-decentralizaciyi>.
19. Децентралізація в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/>
20. Всесвітня організація охорони здоров'я [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_3.
21. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
22. Economic potential of Ukraine: assessment and forecasting / O. Dymchenko, O. Rudachenko, V. Yesina, Iu. Tararuev // The 3rd Eastern European Conference of Management and Economics (EECME 2021) – Sustainable Development in Modern Knowledge Society. Slovenia, May 28, 2021. SHS Web of Conferences, Volume 111, 01014 (2021).Ljubljana. 2021. – Pp. 1-10.

References

1. Baranovskyi, O.I. (2009). Sutnist i riznovydy finansovykh kryz [Essence and varieties of financial crises]. *Finansy Ukrainy – Finances of Ukraine*, (5), 3-21.
2. Bohdan, N.M. (2018). *Systema rozvytku rehionu: uzgodzhennia ekonomichnykh interesiv [System of development of the region: coordination of economic interests]*. Monohraf.
3. Hrynevych, L.V., Bielikova, N.V., Bekker, M.L. (2021). Naukovi aspekty tsilepokladannia rehionalnoho rozvytku yak skladovoi terytorialnoho brendynhu [Scientific aspects of regional development goal setting as a component of territorial branding]. *Biznes Inform – Business Inform*, (1), 327-333.
4. Danilenko, A.I., Zimovets, V.I., Sidenko, V.V. (2012). *Ryzyky ta perspektyvy rozvytku Ukrainy u period postkryzovoho vidnovlennia [Risks and prospects for the development of Ukraine in the period of post-crisis recovery]*. In-t ekonomiky ta prohnozuv.
5. Zhalilo, Ya.A., Bazyluk, Ya.B., Kovalivska, S.V., Kolomyiets, O.O. et al. (2020). *Ukraina pislia koronokryzy - shliakh oduzhannia [Ukraine after the corona crisis – the path to recovery]*. NISD.

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

6. Kyzym, M.O., Bielikova, N.V., Bekker, M.L. (2020). Analiz suchasnoi praktyky rozrobky stratehii rehionalnogo rozvytku v Ukraini na osnovi problemno-orientovanoho pidkhodu [Analysis of the modern practice of developing regional development strategies in Ukraine based on a problem-oriented approach]. *Biznes Inform – Business Inform*, (8), 88-95.

7. Klebanova, T.S., Mozenkov, O.V., Guryanova, L.S., Chagovec, L.A., Yastrebova, A.S., Nikiforova, O.V. (2013). *Scenarnye modeli sbalansirovannogo social'no-ekonomicheskogo razvitiya regionov* [Scenario models of balanced social and economic development of regions]. A. V. Tkachuk.

8. Kondratenko, N.O., Krasnonosova, O.M., Papp, V.V.(2022). Problemy ta perspektyvy sotsialno-ekonomichnogo rozvytku rehioniv Ukrainy [Problems and prospects of socio-economic development of the regions of Ukraine]. *Biznes Inform – Business Inform*, (1), 198-204.

9. Liashenko, T.M. (2021). Kryza rozpodilu v suchasnomu sviti: tendentsii ta naslidky [Distribution crisis in the modern world: trends and consequences]. *Visnyk NTUU «KPI». Politolohiia. Sotsiolohiia. Pravo – Bulletin of NTUU "KPI". Politology. Sociology. Law*, 3(51), 37-43.

10. Poliakova, O.Iu., Chernova, N.L. (2020). Otsinka stiikosti ekonomik pid chas svitovoi ekonomichnoi kryzy. Suchasni problemy modeliuvannya sotsialno-ekonomichnykh system [Assessment of the stability of economies during the world economic crisis]. *Materialy XII mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii – Modern problems of modeling socio-economic systems. Materials of the XII international scientific and practical conference*. VShEM – KhNEU im. S. Kuznetsia. <http://mpsesm.org/book/2020/thesis02-885.html#thesis02-885>.

11. Reznikova, O.O., Voitovskyi, K.Ye. Lepikhov, A.V. (2021). *Orhanizatsiia systemy zabezpechennia natsionalnoi stiikosti na rehionalnomu i mistsevomu rivniakh: analit. dop.* [Organization of the system of ensuring national stability at the regional and local levels: analytical report]. NISD.

12. Strelchenko, I., Matviichuk, A., Vashchaiev, S., Velykoivanenko, H. (2019). Modeliuvannya protsesu poshyrennia kryzy mizh krainamy z riznym rivnem sotsialno-ekonomichnogo rozvytku [Modeling the process of crisis propagation between countries with different levels of socio-economic development]. *Materialy seminaru CEUR – Materials of the CEUR seminar*, 2393, 485-496.

13. Tkachenko, A.M. (2013). Crisis: essence, classification and causes. *Theoretical and practical aspects of the economy and intellectual property*, 1(1), 122-126.

14. Fasih, T., Patrinos, H.A., Shafiq, M.N. (2020). The Impact of COVID-19 on Labor Market Outcomes: Lessons from Past Economic Crises. World Bank Blogs. World Bank, Washington, DC. <https://blogs.worldbank.org/education/impact-covid-19-labor-market-outcomes-lessons-past-economic-crises>.

15. Faynshmydt, E.A. (2014). Crisis management. <http://ccaf.ru/wp-content/uploads/2013/05/E-A-Файншмидт-Кризис-менеджмент.2014.pdf>.

16. Filatova, O.M. (2009). Crisis management of the economy: historical and economic aspect. *Problems and prospects of development of cooperation Between countries of Eastern Europe southeastern within the Black Sea economic cooperation and GUAM*.

17. Chukhno, A.A. (2010). Suchasna finansovo-konomichna kryza: pryroda, shliakhy i metody yii podolannia [Modern financial and economic crisis: nature, ways and methods of overcoming it]. *Ekonomika Ukrainy – Economy of Ukraine*, (1), 4-18.

18. Reforma detsentralizatsii [Decentralization reform]. <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-decentralizaciyi>

19. Detsentralizatsiia v Ukraini [Decentralization in Ukraine]. <https://decentralization.gov.ua>.

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

20. Vsesvitnia orhanizatsiia okhorony zdorovia [World Health Organization]. https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_3.

21. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. <https://www.ukrstat.gov.ua>.

22. Dymchenko, O., Rudachenko, O., Yesina, V., Tararuiev, Iu. (2021). Economic potential of Ukraine: assessment and forecasting. The 3rd Eastern European Conference of Management and Economics (EECME 2021) – Sustainable Development in Modern Knowledge Society. Slovenia. *SHS Web of Conferences*, 111, 01014, 1-10.

Отримано 17.09.2021

UDC 33.05-044.372:616-036.21(477)

JEL Classification: E32, I15

Olena Gonta

Doctor of Economics, Professor, Professor of Tourism
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: e/gonta@ukr.net. ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-6434-357X>

**STUDY OF THE DEVELOPMENT OF CRISIS SITUATIONS DURING THE PERIOD OF
THE COVID-19 PANDEMIC IN THE REGIONS OF UKRAINE**

Abstract. *In the article, the development of crisis situations during the COVID-19 pandemic in the regions of Ukraine is researched. The main reasons for the emergence of crisis situations in the regions are given. External and internal factors that cause crisis situations are also analyzed, where the main focus is paid to internal factors that can be influenced and managed, namely: managerial, market and production.*

It has been proven that despite the variety of factors that can lead to crisis situations in the regions, in most cases there are precisely shortcomings in the regional administration. It is substantiated that the effectiveness of the regional management is the most characteristic problem for most regions, which prevent their effective functioning in the conditions of modern market relations.

Crisis situations occurring in the regions are reflected precisely on the performance of the GDP form. In this regard, the GRP structure in the GDP formation was analyzed, where the main regions, the specific weight of which is the largest, were highlighted, namely: Dnipropetrovsk, Donetsk, Kiev and Kharkiv regions. These regions are characterized by production activities. As a result, in the article, the volume of sold industrial products of the studied regions is analyzed, and their value for the future period is forecasted. The forecasting results showed that in the future it is planned to increase the volumes of industrial products in the studied regions, however, taking into account the influence of possible external and internal factors, this may lead to the drop in volumes, which will form the emergence of new crisis situations. Therefore, the leadership of the region must implement measures aimed at preventing such situations in a timely manner.

It has been proven that the measures aimed at preventing crisis situations in the regions should be connected with the internal strategy of the region's development and be their basis. The study of negative factors that lead to the emergence of such situations contributes to the quantitative and qualitative analysis of their impact degree on crisis prevention. Under this approach, special attention should also be paid to the specificity of regions and the development of their potential.

Keywords: *regions; crisis situations; prevention; development; industry.*

Fig.: 3. Table: 2. References.: 22.

Бібліографічний опис для цитування:

Гонта О. Дослідження розвитку кризових ситуацій у період пандемії COVID-19 у регіонах України. *Науковий вісник Полісся*. 2021. № 2(23). С. 62-70.